

שיעור יומי ליום שלישי י"ט טבת ושנים מקרא ואחד תרגום - ב - פרשת שמות מג
לאחר מאתיים ועשר שנה שהיו בני ישראל במצרים, נגאלו על ידי משה. דבר זה נרמז במחצית השנייה של תבת מצרי: ר"י - בגימטריא 210.
ונהו "איש מצרי הצילנו". אבן עזרא

(כ) וַיֹּאמֶר אֶל־בְּנֵיהֶם וְאִיוֹ לָמָּה זֶה עֹזְבֹתֶן אֶת־הָאִישׁ קְרָאֵן לוֹ וַיֹּאכֵל לֶחֶם:
כ ואמר לבנותה ואן הוא למה דנו שבקתין ית גברא קרן לה ויכול לחמא:

כז"י למה זה עזבתן • הפיר בו שהוא מזרעו של יעקב - שהמים עולים לקראתו. ויאכל לחם • שמא ישא אחת מפם, כמה דאת אמר: "כי אם הלחם אשר הוא אוכל". אבן עזרא

(כא) וַיֹּאֶל מֹשֶׁה לְשֵׁבֶת אֶת־הָאִישׁ וַיִּתֵּן אֶת־צַפְרָה בְּתוֹ לְמוֹשֶׁה:
כא וצבי משה למיטב עם גברא ויהב ית צפרה ברתה למשה:

כח"י ויאל • פתגומו (ספרים אחרים: כמשמעו), ודומה לו: (שופטים יט) "הואל נא ולין", "ולו הואלנו", "הואלתי לדבר". ומדרשו: לשון אלה, נשבע לו שלא יזוז ממדין פי אם ברשותו. אבן עזרא

(כב) וַתֵּלֶד בֶּן וַיִּקְרָא אֶת־שְׁמוֹ גֵרְשֹׁם כִּי אָמַר גֵּר הָיִיתִי בְּאֶרֶץ נְכַרִּיהָ:
כב וילידת פר וקרא ית שמה גרשם ארי אמר דיר הויתי בארע נוכרה:

(כג) וַיְהִי בַיָּמִים הַרְבִּיִּים הָהֵם וַיָּמָת מֶלֶךְ מִצְרַיִם וַיֹּאנְחוּ בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל מִן־הָעֲבֹדָה וַיִּזְעְקוּ וַתַּעַל שׁוֹעַתָם אֶל־הָאֱלֹהִים מִן־הָעֲבֹדָה:
כג והנה ביומא סגיאיא האנון ומית מלכא דמצרים ואתנחו בני ישראל מן פלחנא דהנה קשי עליהון וזעיקו וסליקת קבלתהון לקדם יי מן פלחנא:

כז"י ויהי בימים הרבים ההם • שהיה משה גר במדין, וימת מלך מצרים והצרכו ישראל לתשועה, ומשה היה רועה וגו', ובאת תשועה על ידו, ולכך נסמכו פרשיות הללו. ברש"י ישן. וימת מלך מצרים • (שמות רבה) נצטרע והיה שוחט תינוקות ישראל ורוחץ בדמם. אבן עזרא

(כד) וַיִּשְׁמַע אֱלֹהִים אֶת־נַאֲקָתָם וַיִּזְכֹּר אֱלֹהִים אֶת־בְּרִיתוֹ אֶת־אַבְרָהָם אֶת־יִצְחָק וְאֶת־יעֲקֹב:
כד ושמיע קדם יי ית קבלתהון ודכיר יי ית קנימה דעם אברהם דעם יצחק ודעם יעקב:

כח"י נאקתם • צעקתם, וכן: (איוב כד) "מעיר מתים ינאקו". את בריתו את אברהם • עם אברהם. אבן עזרא

(כה) וַיִּרְא אֱלֹהִים אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּדַע אֱלֹהִים:
כה וגלי קדם יי שעבדא דבני ישראל ואמר במימרה למפרקהון יי:

כז"י וידע אלהים • נתן עליהם לב ולא העלים עיניו. אבן עזרא

אבן עזרא על התורה

יט ותאמרה. הן הוסיפו. או לא הספיקו המים שדלו הם לצאן:
כ ויאמר אל בנותיו. אבי האב יקרא אב. כמו אלהי אבי אברהם. גם נבוכדנצר אבדו. וכן הנון יקרא בן. וככה, הבנות בנותיהם בני בני. ואנת ברי בלשצר: ויאמר. הנה תפש הפתוח דרך קצרה שלא הזכיר ותקראנה לו. פי ידוע הוא מדרך הסברה: קראן לו. מלה זרה, בעבור שאין על משקלה:
כג וימת מלך מצרים. ויאמר. ואתנחו בני ישראל מן פלחנא דהנה קשי עליהון וזעיקו וסליקת קבלתהון לקדם יי מן פלחנא:
כד ושמיע קדם יי ית קבלתהון ודכיר יי ית קנימה דעם אברהם דעם יצחק ודעם יעקב:
כה וגלי קדם יי שעבדא דבני ישראל ואמר במימרה למפרקהון יי:
כז וידע אלהים. העשוי בפתח:
כא וצבי משה למיטב עם גברא ויהב ית צפרה ברתה למשה:
כב וילידת פר וקרא ית שמה גרשם ארי אמר דיר הויתי בארע נוכרה:
כג והנה ביומא סגיאיא האנון ומית מלכא דמצרים ואתנחו בני ישראל מן פלחנא דהנה קשי עליהון וזעיקו וסליקת קבלתהון לקדם יי מן פלחנא:
כד ושמיע קדם יי ית קבלתהון ודכיר יי ית קנימה דעם אברהם דעם יצחק ודעם יעקב:
כה וגלי קדם יי שעבדא דבני ישראל ואמר במימרה למפרקהון יי:
כז וידע אלהים. העשוי בפתח:
כח וידע אלהים. נתן עליהם לב ולא העלים עיניו. אבן עזרא
כח"י נאקתם • צעקתם, וכן: (איוב כד) "מעיר מתים ינאקו". את בריתו את אברהם • עם אברהם. אבן עזרא
כח"י ויהי בימים הרבים ההם • שהיה משה גר במדין, וימת מלך מצרים והצרכו ישראל לתשועה, ומשה היה רועה וגו', ובאת תשועה על ידו, ולכך נסמכו פרשיות הללו. ברש"י ישן. וימת מלך מצרים • (שמות רבה) נצטרע והיה שוחט תינוקות ישראל ורוחץ בדמם. אבן עזרא
כח"י ויאל • פתגומו (ספרים אחרים: כמשמעו), ודומה לו: (שופטים יט) "הואל נא ולין", "ולו הואלנו", "הואלתי לדבר". ומדרשו: לשון אלה, נשבע לו שלא יזוז ממדין פי אם ברשותו. אבן עזרא
כח"י ויאל • פתגומו (ספרים אחרים: כמשמעו), ודומה לו: (שופטים יט) "הואל נא ולין", "ולו הואלנו", "הואלתי לדבר". ומדרשו: לשון אלה, נשבע לו שלא יזוז ממדין פי אם ברשותו. אבן עזרא
כח"י ויאל • פתגומו (ספרים אחרים: כמשמעו), ודומה לו: (שופטים יט) "הואל נא ולין", "ולו הואלנו", "הואלתי לדבר". ומדרשו: לשון אלה, נשבע לו שלא יזוז ממדין פי אם ברשותו. אבן עזרא
כח"י ויאל • פתגומו (ספרים אחרים: כמשמעו), ודומה לו: (שופטים יט) "הואל נא ולין", "ולו הואלנו", "הואלתי לדבר". ומדרשו: לשון אלה, נשבע לו שלא יזוז ממדין פי אם ברשותו. אבן עזרא